

Rookvrije generatie

Het tegengaan van roken is een van de thema's in het Nationaal Preventieakkoord. Ook in het meerjarenbeleidsplan 2019 – 2022 van de GGD is het een speerpunt. Roken is de belangrijkste vermijdbare oorzaak van ziekte en overlijden en het uitbannen daarvan de meest effectieve manier om sociaaleconomische gezondheidsverschillen terug te dringen. Binnen de organisatie zal de nodige personele capaciteit (inclusief noodzakelijke scholing) vrij worden gemaakt voor Rookvrije start, Rookvrij opgroeien en Rookvrije omgeving. Ook zullen vier Stoppen Met Rokencoaches worden opgeleid ten behoeve van de begeleiding bij stoppen met roken. De Bestuurscommissie Gezondheid heeft op 4 oktober ingestemd met het opstarten van het project Rookvrije Generatie Fryslân.

Rijksvaccinatieprogramma

Zoals bekend wordt het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) per 1 januari 2019 gedecentraliseerd. Door een wijziging van de Wet Publieke Gezondheid komt de uitvoering van het RVP onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten te vallen, met name om de huidige samenhang tussen de uitvoering van het RVP en de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) te borgen. De feitelijke uitvoering van het RVP door GGD Fryslân wijzigt derhalve niet. Met betrekking tot de uitvoering bestaat grote zorg over de licht dalende trend van de vaccinatiegraad. Ook in de Bestuurscommissie Gezondheid is het onderwerp aan de orde geweest. Staatssecretaris Blokhuis zal op korte termijn een brief naar de Tweede Kamer sturen met maatregelen om de dalende vaccinatiegraad tegen te gaan. In het verlengde daarvan zal GGD Fryslân versterkt aandacht hebben voor de deelname aan het rijksvaccinatieprogramma.

De financiering van het programma verloopt door de decentralisatie met ingang van 2019 via het gemeentefonds. Meerdere malen is al met de gemeenten gecommuniceerd over de insteek de aan het gemeentefonds toegevoegde middelen ten gunste te brengen van de GGD. In de begroting van Veiligheidsregio Fryslân is voorshands een bedrag opgenomen van € 1,2 mln. Inmiddels is duidelijk dat genoemd bedrag hoger wordt door het toevoegen van extra vaccinaties aan het programma. Tevens heeft de staatssecretaris van VWS besloten om de uitvoering van maternale kinkhoestvaccinatie te beleggen bij de jeugdgezondheidszorg. Het voorgaande betekent dat de decembercirculaire 2018 van het gemeentefonds van groot belang is voor de uiteindelijke bijdrage van de gemeenten aan de GGD, niet alleen voor 2019 maar ook voor de daarop volgende jaren. Immers in genoemde circulaire zal de toevoeging per gemeente voor het RVP worden opgenomen. Ter voorkoming van voorfinanciering wordt in overweging gegeven in de maandelijkse bijdrage van de gemeenten aan de Veiligheidsregio, vooruitlopend op een begrotingswijziging, rekening te houden met de in de decembercirculaire gemeentefonds opgenomen toevoegingen RVP.

JGZ 3.0

De uitwerking van de visie voor JGZ 3.0 is op 4 oktober gedeeld met het bestuur. De uitwerking van de visie en de daarin genoemde bouwstenen passen bij het gedachtengoed van het Landelijk Professioneel Kader (LPK) voor de JGZ. Het LPK is het landelijke kader voor de werkwijze van de JGZ om het wettelijk basispakket uit te voeren, en is voor de inspectie het toetsingskader. Het breed invoeren van het LPK in onze JGZ is daarom noodzakelijk, en ook gewenst omdat het bijdraagt aan een JGZ die transformeert en meer flexibel en op maat gaat werken.

Op 15 november 2018 heeft het bestuur zich gebogen over de innovatieagenda voor de komende jaren. Voor de innovatieagenda is gebruik gemaakt van de input van de medewerkersdagen, van de resultaten van het onderzoek (naar de uitvoering JGZ) door AEF, van landelijke en regionale ontwikkelingen en voorbeelden uit reeds lopende pilotprojecten in de JGZ. De vastgestelde innovatieagenda vergt een incidentele investering van € 235.000 in 2019, € 400.000 in 2020 en van € 348.000 in 2021. Hierbij wordt een deel van de kosten (totaal € 1.733.000) gedekt door prioritering binnen het bestaande financiële kader en de focus te leggen op het programma JGZ 3.0 binnen de budgetten innovatie en opleiden. Tevens is rekening gehouden met een inspanningsverplichting van € 100.000 per jaar.

Zorg en veiligheid

Op verzoek van het Sociaal Domein Fryslân (SDF) heeft GGD Fryslân een subsidieaanvraag ingediend bij ZonMw voor een pilot ten behoeve van het doelmatig en doeltreffend organiseren van een niet-acuut advies- en meldpunt voor mensen die de grip op hun leven (tijdelijk) kwijt zijn. De pilot richt zich op een sociaal kwetsbare groep, met vaak meervoudige problematiek. Er is sprake van persoonlijk leed, met sociaal maatschappelijke en psychische crises, zoals vervuiling/verwaarlozing, eenzaamheid, verstandelijke beperking, depressie, suïcidaliteit, verslaving, en/of dakloosheid.

Het betreft mensen met verward gedrag die de grip op hun leven (tijdelijk) kwijt zijn en begeleiding of zorg nodig hebben. Er kan sprake zijn van overlast, maar er is geen sprake van acute nood en de veiligheid is niet in het geding.

In het plan van aanpak zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Zicht krijgen op aard, omvang en tijdvak van adviesvragen en meldingen
- Doelmatig en doelgericht inrichten van de informatie-, advies- en meldfunctie Niet-Acute Hulpvraag
- Uitbreiden bereikbaarheid van de informatie-, advies- en meldfunctie Niet-Acute Hulpvraag
- Versterken van bestaande structuren in de Friese aanpak, met daarin de regionale meldfunctie centraal (dus niet “nog een meldpunt erbij”)

De toegankelijkheid, bereikbaarheid en efficiency van de OGGZ meld- en adviesfunctie (MCO) bij GGD Fryslân zal worden geoptimaliseerd en de verbinding met andere lokale en regionale meldfuncties wordt versterkt. Samen met Zorgcentrale Het Friese Land en vier pilotgemeenten verkennen we hoe de 24/7 meld- en adviesfunctie doelmatig en doeltreffend kan worden georganiseerd. Hierbij is onder andere aandacht voor de samenwerking met de wijk-GGD'er en de ontwikkeling omtrent Wet Verplichte GGZ (2020).

Indien de aanvraag wordt goedgekeurd, zal per 1 december 2018 worden gestart met het plan van aanpak.

Op grond van een besluit van het portefeuillehouders overleg SDF van 26 april is verder een verkenning gestart naar de structurele borging (bestuurlijk, organisatorisch en financieel), vanaf 2020, van de gemeentelijke inzet bij aanpak Personen met Verward Gedrag bij GGD Fryslân als onderdeel van de Veiligheidsregio Fryslân. De resultaten van de verkenning zijn op dit moment nog niet bekend maar zullen zowel aan het bestuur GGD als het portefeuillehouders overleg SDF worden voorgelegd.

Forensische geneeskunde

Op 28 september heeft de minister de beleidsreactie op de rapporten met betrekking tot forensische geneeskunde (medische arrestantenzorg, forensisch onderzoek en lijkschouw) toegezonden aan de Tweede Kamer (zie ook mededeling vergadering Bestuurscommissie Gezondheid van 22 februari 2018). Samen met de verantwoordelijke organisaties uit de verschillende sectoren zet het kabinet in op de volgende maatregelen:

- Forensische medische expertise in Nederland (lijkschouw, niet bedoelende de eerstelijns schouw door de huisarts, en forensisch medisch onderzoek) worden met oog voor lokaal maatwerk zo veel mogelijk samengebracht onder regie van de GGD-GHOR;
- De opleiding tot forensisch arts wordt vormgegeven via een profiel binnen de opleiding Arts Maatschappij en Gezondheid en kan daarmee het predicaat medisch specialist Arts M&G verlenen aan de forensisch artsen;
- In afwachting van het vernieuwde profiel opleiding Arts Maatschappij en Gezondheid gaat een tijdelijke opleiding van start waarmee binnen vier jaar 30 forensisch artsen opgeleid worden. Het Rijk stimuleert deze ontwikkeling met een bijdrage van € 6 miljoen;
- Medische arrestantenzorg, betreft medische dienstverlening en moet worden gecontracteerd. Deze dienst valt onder artikel 2:38 van de Aanbestedingswet voor sociale of maatschappelijke diensten. Inkoop kan via een lichte vorm van aanbesteden op grond van dat artikel.
- Opleiding en uitwisseling tussen de diverse beroepsbeoefenaren wordt in de vernieuwde opleiding tot forensisch arts voorzien;

- Er zal onderzocht worden in hoeverre de aanbeveling van een wetenschappelijk onderzoeksprogramma forensische geneeskunde verbonden kan worden met de Nationale Wetenschap Agenda en welke bijdrage ZonMw hier aan kan leveren;

Komend jaar zal verder door het Rijk in overleg met de VNG worden gezien of en in hoeverre de voornemens ten aanzien van de lijkschouw leiden tot taakintensivering. Gelet op de overdracht van deze taak aan GGD Fryslân kan derhalve nog niet worden uitgesloten dat de kosten ter zake zullen toenemen met gevolg dat de gemeentelijke bijdrage verhoogd moet worden.

Met betrekking tot de aanbesteding arrestantenzorg zullen de GGD-en binnen GGD-GHOR gezamenlijk optrekken. Gelet op de gevraagde functiescheiding tussen arrestantenzorg en forensisch onderzoek wordt een mogelijke deelname aan de aanbesteding ingewikkeld.

Middels mededelingen zal de Bestuurscommissie Gezondheid op de hoogte worden gehouden van alle ontwikkelingen op dit terrein.

Academisering

Het begrip academisering (van de publieke gezondheid) verbindt innovatie, kwaliteit en effectiviteit. De inzet van bewezen effectieve interventies, het verspreiden van kennis hierover en verder onderzoek naar het vergroten van de effectiviteit van interventies is ook uitgangspunt van het Nationaal Preventieakkoord. In de lijn met deze gewenste academisering (kwaliteitsverbetering) wordt de opleidingsstructuur voor artsen Maatschappij en Gezondheid per 1 januari gewijzigd. De consequenties daarvan voor GGD Fryslân zijn aan het bestuur voorgelegd in de vergadering van 4 oktober. Om te voldoen aan de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het opleiden van voldoende artsen, nu en in de toekomst, is een budgetuitzetting van € 100.000 noodzakelijk.

GGD Fryslân wil zelf ook bijdragen aan onderzoek naar de effectiviteit van gebruikte en te gebruiken interventies, in samenhang met het delen van kennis en dus het participeren in kennisnetwerken. Verwezen wordt naar het voorstel over het vervolg van Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Noord-Nederland (AWPGNN). In het kader van het in standhouden van AWPGNN is vastgesteld dat een structurele personele inzet van 0,5 fte onderzoeker onontkoombaar is, hetgeen een budgetuitzetting van € 50.000 vraagt.

Anderzijds is inmiddels duidelijk dat het landelijk streven naar een consortium van Academische Werkplaatsen onder leiding van het RIVM (met bijdragen van de afzonderlijke GGD' en) is losgelaten waarmee het eerder in de kaderbrieven vermelde financiële risico van € 130.000 is komen te vervallen.

Omgevingswet

Een interne regiegroep is aan de slag met de voorbereidingen van de organisatie op de omgevingswet. Binnen de organisatie zal de nodige informatie worden geborgd en de medewerkers worden geschoold in samenhang met te maken afspraken over rollen, taken en samenwerking binnen de Veiligheidsregio. In samenwerking met De Friese Aanpak wordt een Omgevingslab Gezondheid georganiseerd, bestaande uit een startsessie en verdiepende werksessies. In dat kader zal een Bouwsteen Gezondheid worden opgeleverd. De bouwsteen zal o.a. beslissingsondersteunende informatie bevatten voor het meewegen van gezondheid in besluitvorming over fysieke omgeving; o.a. een Friese Volksgezondheid Toekomst Verkenning.